TEISINGUMO TEISMO (septintoji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. spalio 4 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose – Jurisdikcija ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymas – Reglamentas (ES) Nr. 1215/2012 – 1 straipsnio 1 dalis – Taikymo sritis – Civilinės ir komercinės bylos – Sąvoka – Procesas, kuriuo siekiama pakeisti atsakovo sutikimą dėl baudžiamojo persekiojimo institucijos paimto daikto atidavimo iš teismo saugyklos – 8 straipsnio 2 dalis – Prašymas leisti įstoti į bylą – Sąvoka „trečiasis asmuo“

Byloje C-494/23 (*Mahá*) [i]

dėl *Nejvyšší soud* (Aukščiausiasis Teismas, Čekijos Respublika) 2023 m. birželio 7 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2023 m. rugpjūčio 3 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

QE,

IJ

prieš

DP,

EB

TEISINGUMO TEISMAS (septintoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas F. Biltgen (pranešėjas), teisėjai N. Wahl ir L. Arastey Sahún,

generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos J. Möller, M. Hellmann ir J. Simon,

* Proceso kalba: čekų.

[i] Šios bylos pavadinimas išgalvotas. Jis neatitinka jokios bylos šalies tikrojo vardo, pavardės ar pavadinimo.

– Europos Komisijos, atstovaujamos S. Noë ir K. Walkerová,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 351, 2012, p. 1) 1 straipsnio 1 dalies ir 8 straipsnio 2 punkto išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant dviejų Čekijoje gyvenančių asmenų QE bei IJ ir dviejų Prancūzijoje gyvenančių asmenų DP ir EB ginčą dėl QE ir IJ įsigytos transporto priemonės atidavimo iš teismo saugyklos.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

1968 m. Briuselio konvencija

3 1968 m. rugsėjo 27 d. Briuselio konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo (OL L 299, 1972, p. 32; toliau – Briuselio konvencija) I antraštinėje dalyje nustatyta:

„Ši Konvencija taikoma civilinėse ir komercinėse bylose neatsižvelgiant į teismo pobūdį.

<…>“

Reglamentas (EB) Nr. 44/2001

4 Iki 2015 m. sausio 9 d. galiojusio ir Reglamentu Nr. 1215/2012 panaikinto 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42) 1 straipsnio 1 dalyje buvo numatyta:

„Šis reglamentas taikomas civilinėse ir komercinėse bylose, neatsižvelgiant į teismo pobūdį. Jis ypač netaikomas mokesčių, muitinių arba administracinėms byloms.“

Reglamentas Nr. 1215/2012

5 Reglamento Nr. 1215/2012 10 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„Šio reglamento taikymo sritis turėtų apimti visas pagrindines civilines ir komercines bylas, išskyrus kai kurias aiškiai nustatytas bylas. <…>“

6 Reglamento 1 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Šis reglamentas taikomas civilinėse ir komercinėse bylose, neatsižvelgiant į teismo pobūdį. Reglamentas netaikomas mokesčių, muitų ar administracinėms byloms arba valstybės atsakomybei už veiksmus ir neveikimą vykdant valstybės įgaliojimus *acta jure imperii*.“

7 Reglamento 8 straipsnyje nurodyta:

„Asmeniui, kurio nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta yra valstybėje narėje, ieškinys taip pat gali būti pareikštas:

<…>

2) kaip trečiajam asmeniui byloje dėl laidavimo arba garantijos ar bet kurioje kitoje byloje kaip trečiajam asmeniui – teisme, kuriame buvo iškelta pagrindinė byla, išskyrus atvejį, kai tokia byla buvo iškelta vien tik siekiant pašalinti minėtą asmenį iš šią bylą nagrinėti kompetentingo teismo jurisdikcijos;

<…>“

8 Reglamento 26 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Be jurisdikcijos, kylančios iš kitų šio reglamento nuostatų, jurisdikciją turi valstybės narės teismas, į kurį atvyksta atsakovas. <…>“

Čekijos Respublikos teisė

Įstatymas Nr. 141/1961 dėl baudžiamojo proceso (Baudžiamojo proceso kodeksas)

9 *Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád*) (Įstatymas Nr. 141/1961 dėl baudžiamojo proceso (Baudžiamojo proceso kodeksas) 80 straipsnio 1 ir 3 dalyse numatyta:

„(1) Jeigu perduotas arba paimtas daiktas yra nereikalingas tolesniam procesui ir jo neketinama konfiskuoti ar paimti, jis grąžinamas jį perdavusiam asmeniui arba asmeniui, iš kurio buvo paimtas. Jei į daiktą pretenduoja kitas asmuo, daiktas perduodamas asmeniui, kurio teisė į daiktą nekelia abejonių. Kilus abejonių, daiktas atiduodamas į saugyklą, o jį atiduoti reikalaujančiam asmeniui nurodoma savo reikalavimą įgyvendinti civilinio proceso tvarka. <…>

<…>

(3) [1 dalyje] nurodytą sprendimą priima teismo kolegijos pirmininkas arba ikiteisminio tyrimo stadijoje – prokuroras ar baudžiamojo persekiojimo institucija. <…>“

Įstatymas Nr. 99/1963 dėl Civilinio proceso kodekso

10 *Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád* (Įstatymas Nr. 99/1963 dėl Civilinio proceso kodekso) 88 straipsnio d punkte nurodyta:

„Bylas kompetentingas yra nagrinėti ne bendrosios kompetencijos teismas <…>, o teismas, kuriame vyksta procesas dėl saugojimo, kai priimamas sprendimas, įpareigojantis asmenį, prieštaraujantį dėl daikto atidavimo iš saugyklos to paprašiusiam asmeniui, su tuo sutikti.“

Įstatymas Nr. 292/2013 dėl ypatingos teisenos bylų

11 *Zakon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních* (Įstatymas Nr. 292/2013 dėl ypatingos teisenos bylų) IV antraštinės dalies I skirsnis pavadintas „Saugojimo procesas“. Jame, be kitų, yra šio įstatymo 298 ir 299 straipsniai.

12 Šio įstatymo 298 straipsnio 1 dalyje „Daikto atidavimas iš teismo saugyklos“ nurodyta:

„Gavęs prašymą, teismas grąžina daiktą iš saugyklos teisę į jį turinčiam asmeniui. Jeigu daiktas buvo perduotas saugoti dėl to, kad į jį, be teisės turėtojo, dar pretenduoja ir kitas asmuo arba asmuo, kurio sutikimas dėl daikto grąžinimo yra būtinas, nesutinka dėl daikto grąžinimo, norint atgauti daiktą iš saugyklos, būtinas visų proceso dėl daikto grąžinimo iš saugyklos dalyvių, įskaitant nesutikimą išreiškusį asmenį, sutikimas. <…>“

13 Šio įstatymo 299 straipsnyje „Sutikimo dėl daikto atidavimo iš saugyklos pakeitimas“ nurodyta:

„1. Jei atsisakoma duoti sutikimą dėl saugomo daikto atidavimo iš saugyklos, tokį atsisakymą galima pakeisti įsiteisėjusiu teismo sprendimu, pagal kurį asmuo, prieštaravęs dėl daikto atidavimo, turi išreikšti sutikimą atiduoti daiktą iš saugyklos prašymą pateikusiam asmeniui.

2. Bylose dėl sutikimo pakeitimo pagal 1 dalį kompetentingas yra teismas, kuriame vyksta procesas dėl saugojimo.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

14 2017 m. rugpjūčio 19 d. du Čekijoje gyvenantys asmenys QE ir IJ nusipirko transporto priemonę Vokietijoje už 13 000 eurų. 2017 m. rugsėjo 12 d. Čekijos policija sulaikė transporto priemonę, nes įtarė, kad Prancūzijoje įvykdyta nusikalstama veika – vagystė. Paimta transporto priemonė nebuvo grąžinta QE ir IJ, ji perduota saugoti *Okresní soud v Českých Budějovicích* (Česke Budejovicų apylinkės teismas, Čekijos Respublika), nes per ankstesnį procesą du Prancūzijoje gyvenantys asmenys DP ir EB taip pat į ją pretendavo.

15 QE ir IJ tam teismui pateikė prašymą grąžinti turtą iš teismo saugyklos. Kadangi tokiu atveju pagal Čekijos teisę reikalaujama visų suinteresuotųjų asmenų sutikimo, QE ir IJ taip pat kreipėsi į teismą dėl sprendimo, kuriuo būtų pakeistas DP ir EB sutikimas dėl transporto priemonės grąžinimo. Apie šį prašymą informuoti DP ir EB, tačiau jie nepateikė pastabų per nustatytą terminą.

16 Bylą nagrinėjantis pirmosios instancijos teismas pripažino, kad neturi tarptautinės jurisdikcijos nagrinėti ieškinį dėl sutikimo pakeitimo ir iš esmės nusprendė, kad jurisdikcija gali būti nustatyta tik remiantis Reglamento Nr. 1215/2012 26 straipsnio 1 dalimi, tačiau atsakovai DP ir EB byloje nedalyvavo.

17 Gavęs QE ir IJ apeliacinį skundą *Krajský soud v Českých Budějovicích* (Česke Budejovicų apygardos teismas, Čekijos Respublika) 2021 m. lapkričio 5 d. nutartimi paliko galioti pirmosios instancijos teismo sprendimą.

18 QE ir IJ dėl šio sprendimo pateikė kasacinį skundą *Nejvyšší soud* (Aukščiausiasis Teismas, Čekijos Respublika), kuris yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, ir jame tvirtino, kad sutikimo pakeitimas yra specialus procesas, neatsirandantis iš šalių materialinių teisinių santykių, todėl Reglamento Nr. 1215/2012 nuostatos netaikytinos.

19 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad tam tikros aplinkybės leidžia daryti išvadą, kad sutikimo dėl saugomo daikto pakeitimo procesas patenka į „civilinių ir komercinių bylų“ sąvoką, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalį, taigi ir į šio reglamento materialinę taikymo sritį. Turto perdavimo saugoti tikslas yra civilinio proceso tvarka pašalinti bet kokias abejones dėl to, kuris iš suinteresuotų asmenų gali susigrąžinti daiktą, remdamasis nuosavybės ar kita teise pagrįsta teise į jį. Be to, šiam rungimosi principu pasižyminčiam procesui taikomos civilinio proceso, konkrečiau – ypatingos teisenos bylų taisyklės.

20 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja dėl Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo, nes nagrinėjamas procesas yra tarpinio pobūdžio. Nepaisant to, kad daikto saugojimo ir sutikimo dėl saugojimo pakeitimo procesai yra du skirtingi procesai, vis dėlto antrasis procesas priklauso nuo pirmojo.

21 Priminęs, kad Čekijos teismų jurisdikcija nagrinėti bylas dėl saugojimo grindžiama baudžiamojo persekiojimo institucijų vykdomomis valdžios prerogatyvomis, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pateikia palyginimą su 2019 m. rugsėjo 18 d. Sprendimu *Riel* (C-47/18, EU:C:2019:754), kuriame Teisingumo Teismas nusprendė, kad ieškinys dėl kreditoriaus reikalavimų pripažinimo įregistruojant juos bankroto byloje tiesiogiai kyla iš bankroto bylos, yra glaudžiai su ja susijęs ir numatytas bankroto byloms taikomose teisės normose.

22 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad jeigu būtų pripažinta, kad tarptautinė jurisdikcija bylose dėl sutikimo pakeitimo perduoti daiktą iš saugyklos turi būti nustatoma pagal Reglamente Nr. 1215/2012 nurodytas jurisdikcijos taisykles, daikto saugojimo proceso šalys galėtų būti paskatintos imtis strateginių veiksmų, t. y. kai kurios bylos šalys liktų pasyvios ir lauktų, kol bus iškelta byla jų nuolatinės gyvenamosios vietos teisme pagal šio reglamento 4 straipsnyje įtvirtintą bendrąją taisyklę.

23 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui taip pat kyla abejonių dėl Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 2 punkto, susijusio su jurisdikcijos taisyklių, taikomų prašymams įstoti į bylą, aiškinimu, visų pirma dėl to, kad keliose šios nuostatos kalbinėse redakcijose minimos sąvokos „tretieji asmenys“ ir „bylos, kuriose dalyvauja tretieji asmenys“.

24 Jeigu į klausimą, ar sąvoka „civilinės ir komercinės bylos“, kaip ji suprantama pagal Reglamento 1215/2012 1 straipsnio 1 dalį, apima procesą, kuriuo siekiama pakeisti sutikimą dėl daikto atidavimo iš saugyklos, būtų atsakyta teigiamai, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teiraujasi, ar šio reglamento 8 straipsnio 2 dalis gali būti aiškinama taip, kad ta dalis taikoma tokiam procesui.

25 Šiomis aplinkybėmis *Nejvyšší soud* (Aukščiausiasis Teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Reglamento Nr. 1215/2012] 1 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad procesas, kuriuo siekiama pakeisti atsakovo sutikimą dėl daikto atidavimo iš teismo saugyklos ir kuris yra tarpinis proceso dėl teismo atliekamo saugojimo, pradėto baudžiamojo persekiojimo institucijai perduoto saugoti paimto daikto atžvilgiu, patenka į „civilinių ir komercinių bylų“ sąvoką kaip ji suprantama pagal šią nuostatą?

2. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar [Reglamento Nr. 1215/2012] 8 straipsnio 2 punktas turi būti aiškinamas taip, kad ieškinys, kuriuo siekiama pakeisti sutikimą dėl daikto atidavimo iš teismo saugyklos, pareikštas vieno iš proceso dėl saugojimo saugykloje, į kurią buvo perduotas daiktas, dalyvių kitam šio proceso dalyviui, laikytinas ieškiniu pagal šią nuostatą?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

26 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad sąvoka „civilinės ir komercinės bylos“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, apima ieškinį, kuriuo siekiama pakeisti atsakovo sutikimą dėl prašymo grąžinti daiktą iš saugyklos, kai tokiu ieškiniu pradedamas procesas yra tarpinis proceso dėl baudžiamojo persekiojimo institucijų paimto daikto atidavimo saugoti atžvilgiu.

27 Pirmiausia reikia priminti, kad Reglamentu Nr. 1215/2012 panaikinamas ir pakeičiamas Reglamentas Nr. 44/2001, keičiantis Briuselio konvenciją, todėl Teisingumo Teismo pateiktas pastarųjų teisės aktų nuostatų išaiškinimas taikomas ir Reglamento Nr. 1215/2012 nuostatoms, kai šias nuostatas galima laikyti „lygiavertėmis“ (2022 m. birželio 30 d. Sprendimo *Allianz Elementar Versicherung*, C-652/20, EU:C:2022:514, 20 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

28 Taip yra Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalies, pagal kurią reglamentas „taikomas civilinėse ir komercinėse bylose, neatsižvelgiant į teismo pobūdį <…>“ atveju, nes ši nuostata atitinka Reglamento Nr. 44/2001 1 straipsnio 1 dalį ir Briuselio konvencijos 1 straipsnio pirmos pastraipos pirmą sakinį.

29 Remiantis suformuota jurisprudencija, siekiant kuo geriau užtikrinti, kad valstybėms narėms ir suinteresuotiesiems asmenims iš Reglamento Nr. 1215/2012 kiltų lygios ir vienodos teisės ir pareigos, sąvokos „civilinės ir komercinės bylos“ negalima aiškinti kaip paprastos nuorodos į vienos ar kitos atitinkamos valstybės nacionalinę teisę. Šią sąvoką reikia laikyti savarankiška sąvoka, kurią būtina aiškinti atsižvelgiant, pirma, į šio reglamento tikslus bei sistemą ir, antra, į bendruosius principus, išplaukiančius iš nacionalinės teisės sistemų (šiuo klausimu žr. 2020 m.

gegužės 7 d. Sprendimo *Rina*, C-641/18, EU:C:2020:349, 30 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją ir 2020 m. liepos 16 d. Sprendimo *Movic ir kt.*, C-73/19 EU:C:2020:568, 33 punktą).

30 Remiantis Teisingumo Teismo jurisprudencija, nors tam tikri viešosios valdžios institucijos ir privatinės teisės subjekto ginčai gali patekti į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį, kai ieškinys susijęs su veiksmais, atliktais *jure gestionis*, kitaip yra tuo atveju, kai viešosios valdžios institucija vykdo viešosios valdžios įgaliojimus (šiuo klausimu žr. 2021 m. spalio 6 d. Sprendimo *TOTO ir Vianini Lavori*, C-581/20, EU:C:2021:808, 37 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją bei 2022 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *Eurelec Trading* C-98/22, EU:C:2022:1032, 21 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

31 Iš tiesų, kai viena iš ginčo šalių naudojasi viešosios valdžios įgaliojimais, kurių nereglamentuoja santykiams tarp privačių asmenų taikomos taisyklės, toks ginčas nepriskiriamas prie „civilinių ir komercinių bylų“, kaip jos suprantamos pagal Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalį (2021 m. spalio 6 d. Sprendimo *TOTO ir Vianini Lavori*, C-581/20, EU:C:2021:808, 38 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija ir 2022 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *Eurelec Trading*, C-98/22, EU:C:2022:1032, 22 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

32 Siekiant nustatyti, ar bylą apima sąvoka „civilinės ir komercinės bylos“, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalį, ir atitinkamai, ar ji patenka į šio reglamento taikymo sritį, reikia išsiaiškinti, koks teisinis santykis sieja ginčo šalis ir jo dalyką, arba kaip alternatyvą išnagrinėti pareikšto ieškinio pagrindą ir jo pareiškimo sąlygas (2021 m. spalio 6 d. Sprendimo *TOTO ir Vianini Lavori*, C-581/20, EU:C:2021:808, 36 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija ir 2022 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *Eurelec Trading*, C-98/22, EU:C:2022:1032, 23 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

33 Nors šį vertinimą turi atlikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, vis dėlto naudinga, kad Teisingumo Teismas, atsižvelgdamas į jam pateiktas pastabas, paaiškintų kai kuriuos dalykus, į kuriuos galima atsižvelgti.

34 Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad sąvoka „civilinės ir komercinės bylos“ apima bylą tarp dviejų įmonių dėl arešto panaikinimo kuro tiekimo karinės operacijos reikmėms atveju, nes tai, kad tam tikra veikla siekiama viešojo tikslo, savaime nėra pakankamas veiksnys, dėl kurio šią veiklą būtų galima laikyti įvykdyta *jure imperii* (šiuo klausimu žr. 2020 m. rugsėjo 3 d. Sprendimo *Supreme Site Services ir kt.*, C-186/19, EU:C:2020:638, 65 ir 66 punktus). Kita vertus, jis nusprendė, kad taip nėra tuo atveju, kai prašoma suteikti kompetenciją konstatuoti pažeidimus, kurie gali būti padaryti ateityje, atitinkamos valdžios institucijos pareigūnui tiesiog surašant protokolą, nes toks prašymas iš tikrųjų susijęs su įgaliojimais, viršijančiais suteikiamus pagal privačių asmenų tarpusavio santykiams taikomas bendrosios teisės normas (2022 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *Eurelec Trading*, C-98/22, EU:C:2022:1032 25 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

35 Šiuo atveju iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad ieškiniu, kuriuo siekiama pakeisti sutikimą dėl saugomo daikto atidavimo iš teismo saugyklos, pradedamas procesas, per kurį atsakovo nesutikimą su prašymu atiduoti daiktą iš saugyklos galima pakeisti teismo sprendimu, siekiant nustatyti asmenį, kuriam teisminė institucija turi grąžinti saugojamą turtą.

36 Kaip pažymėjo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, šis procesas, kurio pagrindas – baudžiamojo persekiojimo institucijų vykdomo daikto paėmimo ir jo perdavimo saugoti procedūros, yra būtina išankstinė sąlyga norint daiktą atiduoti iš teismo saugyklos.

37 Remiantis tuo, darytina išvada, kad byla dėl sutikimo pakeitimo tiek dėl savo dalyko, tiek dėl pagrindo yra neatsiejamai susijusi su baudžiamojo persekiojimo institucijų atliekamu daikto paėmimu ir vėlesniu jo saugojimu, todėl negali būti nagrinėjama neatsižvelgiant į šias procedūras.

38 Daikto paėmimas baudžiamajame procese ir vėlesnis jo perdavimas saugoti teismo saugykloje yra viešosios valdžios institucijai būdingi veiksmai, be kita ko, dėl to, kad tokius sprendimus vienašališkai priima baudžiamojo persekiojimo institucijos ir jie yra privalomi bylos šalims.

39 Tokio pobūdžio ginčas kyla dėl to, kad viena iš šalių turi viešosios valdžios įgaliojimus, kai atlieka funkcijas, nepatenkančias į bendrųjų teisės nuostatų, taikytinų santykiams tarp privačių asmenų, taikymo sritį (šiuo klausimu žr. 2007 m. vasario 15 d. Sprendimo *Lechouritou ir kt.*, C-292/05, EU:C:2007:102, 34 punktą).

40 Vadinasi, ieškiniu dėl sutikimo pakeitimo pradedamas procesas, kuris yra tarpinis baudžiamojo persekiojimo institucijų paimto daikto atidavimo saugoti teismo saugykloje proceso atžvilgiu ir ankstesnis už daikto atidavimą iš saugyklos, taip pat turi būti laikomas viešosios valdžios funkcijų vykdymo išraiška.

41 Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad nors dėl savo dalyko ginčas nepatenka į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį, išankstinio klausimo, dėl kurio teismas turi priimti sprendimą, buvimas, kad ir koks būtų šio klausimo turinys, negali pateisinti šio reglamento taikymo (šiuo klausimu žr. 1991 m. liepos 25 d. Sprendimo *Rich*, C-190/89, EU:C:1991:319, 26 punktą).

42 Be to, teisinio saugumo principui, kuris yra vienas iš Reglamento Nr. 1215/2012 tikslų, prieštarautų šiame reglamente numatytos išimties taikymas priklausomai nuo išankstinio klausimo buvimo (šiuo klausimu žr. 2003 m. gegužės 15 d. Sprendimo *Préservatrice foncière TIARD*, C-266/01, EU:C:2003:282, 42 punktą).

43 Tokio aiškinimo negali paneigti ir tai, kad tarpinis procesas vyksta tarp asmenų, nedalyvaujant baudžiamojo persekiojimo institucijoms, taip pat yra grindžiamas rungimosi principu ir jį reglamentuoja civilinio proceso normos.

44 To, kad prašymą dėl daikto atidavimo iš saugyklos padavęs asmuo veikia remdamasis veiksmu, grindžiamu viešosios valdžios aktu, pakanka, kad šis procesas būtų laikomas nepatenkančiu į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį, neatsižvelgiant į proceso normų, kuriomis buvo vadovautasi, pobūdį. Vadinasi, aplinkybė, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pareikštas ieškinys yra civilinio pobūdžio, nes juo siekiama nustatyti, kam turi būti grąžintas paimtas saugoti daiktas, neturi reikšmės (žr. 2007 m. vasario 15 d. Sprendimo *Lechouritou ir kt.*, C-292/05, EU:C:2007:102, 41 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

45 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad sąvoka „civilinės ir komercinės bylos“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, apima ieškinį, kuriuo siekiama pakeisti atsakovo

sutikimą dėl prašymo grąžinti daiktą iš saugyklos, kai tokiu ieškiniu pradedamas procesas yra tarpinis proceso dėl baudžiamojo persekiojimo institucijų paimto daikto atidavimo saugoti atžvilgiu.

Dėl antrojo klausimo

46 Atsižvelgiant į atsakymą, pateiktą į pirmąjį klausimą, į antrąjį klausimą atsakyti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

47 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (septintoji kolegija) nusprendžia:

2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 1 straipsnio 1 dalis

turi būti aiškinama taip:

sąvoka „civilinės ir komercinės bylos“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, neapima ieškinio, kuriuo siekiama pakeisti atsakovo sutikimą dėl daikto atidavimo iš teismo saugyklos, nors šis procesas yra tarpinis baudžiamojo persekiojimo institucijų paimto daikto saugojimo proceso atžvilgiu.

Parašai.